

Arrêt de la Cour
Mål C-307/01

Peter d'Ambrumenil och Dispute Resolution Services Ltd
mot
Commissioners of Customs & Excise

(begäran om förhandsavgörande från VAT and Duties Tribunal, London)

«Sjätte mervärdesskattedirektivet – Undantag från skatteplikt för sjukvårdande behandling som ges av medicinska eller paramedicinska yrkesutövare»

Förslag till avgörande av generaladvokat C. Stix-Hackl föredraget den 30 januari 2003
Domstolens dom (femte avdelningen) av den 20 november 2003

Sammanfattning av domen

Bestämmelser om skatter och avgifter – Harmonisering av lagstiftning – Omsättningsskatt – Gemensamt system för mervärdesskatt – Undantag enligt sjätte direktivet – Undantag från skatteplikt för sjukvårdande behandling som ges av medicinska eller paramedicinska yrkesutövare – Räckvidd

(Rådets direktiv 77/388, artikel 13A.1 c)

Artikel 13A.1 c i sjätte direktivet 77/388, rörande undantag från mervärdesskatteplikt för vissa läkartjänster, innebär inte att samtliga de tjänster som kan tillhandahållas inom ramen för läkaryrket och paramedicinska yrken är undantagna från mervärdesskatteplikt, utan endast sjukvårdande behandling.

I detta avseende är det en läkartjänsts syfte som är avgörande för om den skall undantas från skatt. Om en sådan tjänst tillhandhålls i ett sammanhang som gör det möjligt att konstatera att dess huvudsakliga syfte inte är att skydda – vilket begrepp även innefattar att bevara och återställa – hälsan, utan snarare att tillhandahålla ett utlåtande som är nödvändigt för att ett beslut som har rättsverkningar skall kunna fattas, är undantaget från skatteplikt inte tillämpligt på denna tjänst.

Artikel 13A.1 c skall således tolkas så, att det undantag från mervärdesskatteplikt som föreskrivs i den bestämmelsen är tillämpligt på läkartjänster som består i att

- genomföra läkarundersökningar av enskilda på uppdrag av arbetsgivare eller försäkringsbolag,
- genomföra blodprov eller andra kroppsliga prover för att undersöka förekomsten av virus, infektioner eller andra sjukdomar, på uppdrag av arbetsgivare eller försäkringsbolag, eller
- utfärda hälsointyg, exempelvis intyg om förmåga att resa,

när dessa tjänster i huvudsak har till syfte att skydda den berörda personens hälsa.

Nämnda undantag från skatteplikt är däremot inte tillämpligt på följande tjänster som tillhandahålls inom ramen för utövandet av läkaryrket:

- utfärdande av läkarintyg i samband med beviljande av en krigspension,
- genomförande av läkarundersökningar i syfte att upprätta ett medicinskt sakkunnigutlåtande i frågor om skadeståndsansvar och bedömning av den skada som vållats enskilda som överväger att väcka talan i domstol om skadestånd för personskada,
- upprättande av läkarutlåtanden till följd av sådana undersökningar som avses i föregående strecksats samt, utan att någon läkarundersökning genomförs,
- genomförande av läkarundersökningar i syfte att upprätta sakkunnigutlåtanden från läkare i frågor om medicinsk felbehandling på uppdrag av personer som överväger att väcka talan i domstol,

– upprättande av läkarutlåtanden till följd av sådana undersökningar som avses i föregående strecksats, utan att någon läkarundersökning genomförs.

(se punkterna 53, 60, 68 och 69 samt punkterna 1 och 2 i domslutet)

DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)
den 20 november 2003(1)

Sjätte mervärdesskattedirektivet – Undantag från skatteplikt för sjukvårdande behandling som ges av medicinska eller paramedicinska yrkesutövare

I mål C-307/01,

angående en begäran enligt artikel 234 EG, från VAT and Duties Tribunal, London (Förenade kungariket), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga ärendet mellan

Peter d'Ambrumenil, Dispute Resolution Services, Ltd
och

Commissioners of Customs & Excise,

angående tolkningen av artikel 13A.1 c i rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter – Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund (EGT L 45, s. 1; svensk specialutgåva, område 9, volym 1, s. 28),meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen),

sammansatt av A. Rosas (referent), tillförordnad ordförande på femte avdelningen, samt domarna D.A.O. Edward och A. La Pergola,
generaladvokat: C. Stix-Hackl,
justitiesekreterare: avdelningsdirektören L. Hewlett,
med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

- Peter d'Ambrumenil och Dispute Resolution Services Ltd, genom Peter d'Ambrumenil, biträdd av M. Conlon, QC,
- Förenade kungarikets regering, genom J. E. Collins, i egenskap av ombud, biträdd av N. Paines, QC,
- Europeiska gemenskapernas kommission, genom R. Lyal, i egenskap av ombud, efter att muntliga yttranden har avgivits vid förhandlingen den 20 november 2002 av: Peter d'Ambrumenil och Dispute Resolution Services Ltd, Förenade kungarikets regering och kommissionen,

och efter att den 30 januari 2003 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 VAT and Duties Tribunal, London, har, genom beslut av den 6 juni 2001 som inkom till domstolen den 6 augusti samma år, i enlighet med artikel 234 EG ställt en fråga om tolkningen av artikel 13A.1 c i rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättnings-skatter – Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund (EGT L 45, s. 1; svensk specialutgåva, område 9, volym 1, s. 28) (nedan kallat sjätte direktivet).

2 Frågan har uppkommit i en tvist mellan Peter d'Ambrumenil, som är läkare, och bolaget Dispute Resolution Service Ltd (nedan kallat DRS), å ena sidan, och Commissioners of Customs & Excise, den i Förenade kungariket behöriga myndigheten i mervärdesskattefrågor, å andra sidan, rörande den mervärdesskattemässiga behandlingen av olika tjänster som utförts antingen gemensamt av de två förstnämnda parterna eller av en av dem.

Tillämpliga bestämmelser

Gemenskapsrätt

3 Enligt artikel 2.1 i sjätte direktivet skall mervärdesskatt betalas ”för leverans av varor och tillhandahållande av tjänster som sker mot vederlag inom landets territorium som utförs av en skattskyldig person i denna egenskap”.

4 I artikel 4.1 och 4.2 i sjätte direktivet föreskrivs följande:

”1. Med ‘skattskyldig person’ avses varje person som självständigt någonstans bedriver någon form av ekonomisk verksamhet som anges i punkt 2, oberoende av syfte eller resultat.

2. De former av ekonomisk verksamhet som avses i punkt 1 skall omfatta alla verksamheter av producenter, återförsäljare och personer som tillhandahåller tjänster, däribland gruvidrift och jordbruksverksamhet samt verksamhet inom fria yrken. Utnyttjande av materiella eller immateriella tillgångar i syfte att fortlöpande vinna intäkter därav skall likaledes betraktas som ekonomisk verksamhet.”

5 Artikel 13A.1 b och c i sjätte direktivet har följande lydelse:

”Utan att det påverkar tillämpningen av övriga gemenskapsbestämmelser, skall medlemsstaterna undanta följande verksamheter från skatteplikt och fastställa de villkor som krävs för att säkerställa en riktig och enkel tillämpning och förhindra eventuell skatteflykt, skatteundandragande eller missbruk:

...

b) Sjukhusvård, sjukvård och närbesläktade verksamheter som bedrivs av offentligrättsliga organ eller under jämförbara sociala betingelser av sjukhus, centra för medicinsk behandling eller diagnos och andra i vederbörlig ordning erkända inrättningar av liknande natur.

c) Sjukvårdande behandling som ges av medicinska eller paramedicinska yrkesutövare såsom dessa definieras av medlemsstaten i fråga.”

6 Domstolen uttalade i sin dom av den 14 september 2000 i mål C-384/98, D. (REG 2000, s. I-6795), att artikel 13 A.1 c i sjätte direktivet skall tolkas så, att den inte är tillämplig på medicinska tjänster som inte består i vård av personer genom diagnostisering och behandling av sjukdomar eller andra hälsoproblem utan i fastställande av den genetiska likheten mellan enskilda personer genom biologiska analyser.

Nationella bestämmelser

7 Enligt artikel 9 rubrik 7 punkt 1a i Value Added Tax Act 1994 (lag om mervärdesskatt) (nedan kallad VATA 1994) jämförd med artikel 31 i samma lag är tjänster som tillhandahålls av en person som är registrerad eller inskriven i läkarregistret undantagna från mervärdesskatt.

8 I anmärkning 2 till nämnda artikel anges följande:

”Bestämmelsen i punkt 1 [under a] omfattar tjänster som tillhandahålls av en person som inte är registrerad eller inskriven i något av de register ... som anges i [nämnda bestämmelse] när de aktuella tjänsterna i sin helhet tillhandahålls eller direkt kontrolleras av en person som är registrerad eller inskriven på sådant sätt.”

Tvisten i målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

9 Den första klaganden i målet vid den nationella domstolen, Peter d’Ambrumenil, har en examen i medicin från år 1975. Efter att ha arbetat för National Health Service (nationella hälsovårdsverket) i egenskap av allmänläkare under tiden 1978–1987 startade han eget företag och fortsatte sin medicinska verksamhet i egen privat klinik. Peter d’Ambrumenil har arbetat som medicinsk sakkunnig i olika domstolar och har vittnat i ett stort antal mål rörande bland annat medicinsk felbehandling, kroppsliga skador och disciplinära förfaranden. Han utövar även yrkesverksamhet som skiljedomare och medlare.

10 Den andra klaganden i målet vid den nationella domstolen, DRS, är ett bolag grundat av Peter d’Ambrumenil år 1994. En stor del av dennes yrkesverksamhet bedrivs numera inom ramen för DRS, efter det att han år 1997 avslutade sin verksamhet som läkare i den egna kliniken. Den avsedda verksamheten består av tillhandahållande av tjänster som kräver såväl juridisk som medicinsk sakkunskap, särskilt tjänster avseende skiljemannaskap och medling.

11 I beslut som delgavs Peter d’Ambrumenil den 29 september 1997 fann Commissioners of Customs & Excise att många av de tjänster som tillhandahållits antingen gemensamt av de båda klagandena i målet vid den nationella domstolen, eller av en av dem, omfattades av tillämpningsområdet för artikel 9 rubrik 7 punkt 1 VATA 1994 och således var undantagna från mervärdesskatt.

12 Peter d’Ambrumenil överklagade detta beslut till VAT and Duties Tribunal, London, vilken domstol beslutade att även DRS skulle få föra talan i egenskap av part i målet. Nämnda domstol förordnade i ett interimistiskt beslut av den 16 mars 1999 att en fråga skulle ställas till EG-domstolen rörande tolkningen av det undantag från mervärdesskatt som föreskrivs i artikel 13A.1 c i sjätte direktivet, med hänsyn till de argument som åberopats av parterna. Hänskjutandet av denna fråga till EG-domstolen stoppades senare i avvaktan på dom i det ovannämnda målet D.

13 Det framgår av beslutet om hänskjutande och särskilt av det interimistiska beslut som bilagts detta att parterna i den nationella domstolen är ense om att vissa av de tjänster som tillhandahållits av Peter d’Ambrumenil, i eget eller i DRS namn, omfattas av mervärdesskatteplikt. Vad gäller övriga tjänster som tillhandahålls av klagandena i målet vid den nationella domstolen har dessa emellertid bestritt Commissioners of Customs & Excises beslut att klassificera dessa tjänster som “sjukvårdande behandling” i den mening som avses i artikel 13A.1 c i sjätte direktivet. Enligt klagandena i den nationella domstolen omfattas de sistnämnda tjänsterna, fastän de förutsätter medicinsk kunskap eller sakkunskap, inte av det undantag från mervärdesskatteplikt som föreskrivs i nämnda bestämmelse. Bestämmelsen avser endast medicinska tjänster som utförs i syfte att lämna vård genom att diagnostisera och behandla, och om möjligt bota, en sjukdom eller ett hälsoproblem.

14 I sitt interimistiska beslut uttryckte VAT and Duties Tribunal stöd för Commissioners of Customs & Excises argument, enligt vilka de tjänster som är i fråga i målet vid den nationella domstolen utgör sådana tjänster som är undantagna från mervärdesskatteplikt enligt artikel 13A.1 c i sjätte direktivet. Den nationella domstolen ansåg emellertid, trots det klargörande som erhållits genom domen i det ovannämnda målet D. avseende frågan huruvida en tjänst utförd av en läkare som utför en faderskapsundersökning och upprättar ett utlåtande avseende detta omfattas av mervärdesskatteplikt, att en tolkning från EG-domstolen fortfarande behövdes för att den skulle kunna fatta ett slutligt beslut avseende den skattemässiga behandlingen av de tjänster som är i fråga i målet i den nationella domstolen.

15 Det är mot denna bakgrund som VAT and Duties Tribunal, London, beslutat att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfråga till domstolen:

”Skall artikel 13A.1 c i [sjätte direktivet] tolkas så att den omfattar följande tjänster när dessa utförs av någon som utövar läkaryrket, såsom detta definieras av medlemsstaten i fråga:

- a) Genomförande av läkarundersökningar av enskilda, på uppdrag av arbetsgivare eller försäkringsbolag.
- b) Genomförande av blodprover eller andra kroppsliga prover för att undersöka förekomsten av virus, infektioner eller andra sjukdomar, på uppdrag av arbetsgivare eller försäkringsbolag.
- c) Utfärdande av hälsointyg, exempelvis intyg om förmåga att resa.
- d) Utfärdande av läkarintyg i samband med beviljande av en krigspension.
- e) Genomförande av läkarundersökningar i syfte att upprätta läkarutlåtanden såsom sakkunnig i frågor om skadeståndsansvar och bedömning av skador på uppdrag av enskilda som överväger att väcka talan i domstol om skadestånd för personskada.
- f) Upprättande av läkarutlåtanden
 - i) efter sådana undersökningar som avses i punkt e och
 - ii) på grundval av journalanteckningar, men utan att någon läkarundersökning utförs.
- g) Genomförande av läkarundersökningar i syfte att upprätta medicinska sakkunnigutlåtanden i fråga om medicinsk felbehandling på uppdrag av enskilda som överväger att väcka talan i domstol.
- h) Upprättande av läkarutlåtanden
 - i) efter sådana undersökningar som avses i punkt g och
 - ii) på grundval av journalanteckningar, men utan att någon läkarundersökning utförs?”

Bedömning av tolkningsfrågan

16 Genom sin tolkningsfråga vill VAT and Duties Tribunal att domstolen skall tillhandahålla den kriterier för tolkningen av artikel 13A.1 c i sjätte direktivet, för att göra det möjligt för den att avgöra vilken mervärdesskattemässig behandling olika tjänster som kan tillhandahållas inom ramen för utövandet av läkaryrket skall ges. Mer specifikt vill den nationella domstolen få klarhet i huruvida det undantag från mervärdesskatteplikt som föreskrivs i nämnda bestämmelse är tillämpligt på olika verksamheter som beskrivs i tolkningsfrågan.

Yttranden i domstolen

17 Klagandena i målet vid den nationella domstolen har gjort gällande att de tjänster som beskrivs i tolkningsfrågan inte omfattas av tillämpningsområdet för det undantag från mervärdesskatteplikt som föreskrivs i artikel 13A.1 c i sjätte direktivet. Detta svar framgår enligt dem klart av domen av den 23 februari 1988 i mål 353/85, kommissionen mot Förenade kungariket (REG 1988, s. 817) och av domen i det ovannämnda målet D.

18 Domstolen bekräftade i domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Förenade kungariket att uttrycket “sjukvårdande behandling” i artikel 13A.1 c i sjätte direktivet har en annan betydelse och en mer begränsad räckvidd än uttrycket “sjukvård” som används i samma bestämmelse under b. Även om uttrycket “medical care” används såväl i artikel 13A.1 b som i artikel 13A.1 c i den engelska språkversionen av sjätte direktivet, underkände domstolen de argument som Förenade kungarikets regering på grundval av detta förhållande anförde i syfte att visa att undantagen från mervärdesskatteplikt som föreskrivs i de båda bestämmelserna har samma räckvidd.

19 Klagandena i målet vid den nationella domstolen har vidare erinrat om att domstolen i domen i det ovannämnda målet D. fann att medicinska tjänster som inte består i att lämna vård till personer genom att diagnostisera och behandla en sjukdom eller andra hälsoproblem, utan i att genom biologiska analyser fastställa den genetiska likheten mellan personer, inte omfattas av tillämpningsområdet för det undantag från mervärdesskatteplikt som föreskrivs i artikel 13A.1 c i sjätte direktivet.

20 De har även anfört att domstolen i dom av den 11 januari 2001 i mål C-76/99, kommissionen mot Frankrike (REG 2001, s. I-249), tillmätte den omständigheten att de omtvistade tjänsterna utfördes i laboratorier i ett terapeutiskt syfte en avgörande betydelse.

21 Enligt klagandena i målet vid den nationella domstolen innebär lydelsen av den aktuella undantagsbestämmelsen att det för det första förutsätts att tjänsterna tillhandahålls inom ramen för utövandet av medicinska och paramedicinska yrken och för det andra att dessa tjänster skall innefatta sjukvårdande behandling. I målet vid den nationella domstolen står det klart att det första kravet är uppfyllt. Nämnade tjänster tillhandahålls nämligen av Peter d'Ambrumenil i hans egenskap av läkare. Det andra kravet är emellertid inte uppfyllt, eftersom dessa tjänster inte innefattar någon sjukvårdande behandling.

22 Klagandena i målet vid den nationella domstolen har anfört att om uttrycket "sjukvårdande behandling" skall uppfattas så att de avser alla de tjänster som tillhandahålls vid utövandet av läkaryrket, är detta andra krav meningslöst. I artikel 13A.1 c i sjätte direktivet borde det i sådant fall anges att "tjänster som läkare tillhandahåller i sin yrkesutövning" är undantagna från mervärdesskatteplikt. Mot denna bakgrund har de fäst domstolens uppmärksamhet på det förhållandet att lydelsen av denna bestämmelse är annorlunda än lydelsen av artikel 13A.1 e, enligt vilken "tjänster som tandtekniker tillhandahåller under sin yrkesutövning" är undantagna från mervärdesskatteplikt.

23 Uttrycket "sjukvårdande behandling" avser med nödvändighet en verksamhet som syftar till att skydda människors hälsa och innefattar vård av en patient, vilket stämmer överens med en teleologisk tolkning av artikel 13A i sjätte direktivet. Undantaget från mervärdesskatteplikt har till syfte att underlätta skyddet av människors hälsa, vilket innefattar diagnoser och undersökningar som görs i syfte att fastställa om en person lider av en sjukdom och om möjligt kunna behandla den, men inte innefattar diagnoser och undersökningar som görs i andra syften, såsom att kunna fastställa den premie som skall betalas för en försäkring.

24 Klagandena i målet vid den nationella domstolen har gjort gällande att inte någon av de tjänster som beskrivs i beslutet om hänskjutande har tillhandahållits i syfte att skydda en persons hälsa, att bota honom eller att lämna vård på grund av ett hälsoproblem.

25 Läkareundersökningar, blodprov och andra kroppsliga prover som genomförs i syfte att söka efter virus, infektioner eller andra sjukdomar på uppdrag av arbetsgivare eller försäkringsbolag har inte något terapeutiskt syfte. Sådana tjänster syftar till att fastställa om en person är arbetsför eller vilket belopp som skall utbetalas enligt ett försäkringsavtal.

26 Undersökningar som genomförs i syfte att upprätta ett hälsointyg syftar inte heller till att behandla ett hälsoproblem, utan endast till att fastställa om den undersökta personen kan resa eller inte. Ett hälsointyg för en person i samband med att en krigspension skall beviljas har likaledes endast till syfte att fastställa om personen har rätt till en sådan pension eller inte.

27 Läkareundersökningar som genomförs och utlåtanden som utfärdas i samband med en talan i domstol kan enligt klagandena i målet vid den nationella domstolen inte heller anses utgöra "sjukvårdande behandling". Syftet med sådana tjänster är att fastställa storleken på det skadestånd jämte ränta som personen i förekommande fall kan kräva.

28 Förenade kungarikets regering anser att artikel 13A.1 c i sjätte direktivet måste tolkas så, att den är tillämplig på de tjänster som beskrivs i tolkningsfrågan när de tillhandahålls inom ramen för utövandet av läkaryrket, såsom det definieras av en medlemsstat.

29 Nämnade regering har anfört att förevarande mål innehåller frågor som är likadana som dem som har ställts i mål C-212/01, *Unterpertinger*. Samtliga ifrågavarande tjänster i dessa båda mål tillhandahålls av personer som besitter medicinsk kompetens och avser upprättandet av ett utlåtande om en persons hälsotillstånd. Skillnaden mellan förevarande mål och det ovannämnda målet *Unterpertinger* är att det förstnämnda målet inte rör tjänster som tillhandahålls av en sakkunnig som har utsetts av en domstol.

30 Enligt Förenade kungarikets regering innefattar de verksamheter som utgör föremål för tolkningsfrågan funktioner som är kännetecknande för läkaryrket, såsom att genomföra en läkarundersökning i syfte att fastställa en persons hälsotillstånd, vilket i praktiken

förutsätter att en medicinsk diagnos ställs. Dessa funktioner faller helt under tillämpningsområdet för det undantag från mervärdesskatteplikt som anges i artikel 13A.1 c i sjätte direktivet. Liksom i det ovannämnda målet *Unterpertinger* avser den fråga som den nationella domstolen ställt huruvida denna slutsats varierar beroende på antingen avsikten med den begärda diagnosen och undersökningen eller på vem som har begärt tjänsterna. Förenade kungarikets regering har gjort gällande att en skillnad i behandling rimligen inte kan anses föreligga på grundval av det ena eller det andra av dessa kriterier.

31 Nämnda regering har anfört att domstolen i punkterna 21 och 23 i domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Frankrike har angett att, även om undantagen från mervärdesskatteplikt måste tolkas restriktivt, detta inte gäller för artikel 13A.1 b i sjätte direktivet, då syftet med detta undantag från mervärdesskatteplikten är att säkerställa att tillgången till läkar- och sjukhusvård inte förhindras på grund av att denna vård skulle bli dyrare om den var belagd med mervärdesskatt. Enligt Förenade kungarikets regering ligger ett liknande syfte till grund för det undantag från mervärdesskatteplikt som föreskrivs i artikel 13A.1 c.

32 Förenade kungarikets regering har dessutom anfört att tolkningen av uttrycket "sjukvårdande behandling" måste göras med beaktande av den omständigheten att den verksamhet som bedrivs inom ramen för utövandet av läkaryrket eller paramedicinska yrken är av mycket olika slag och går utöver en ren behandling av sjuka patienter. I detta avseende kan hänvisas till de beskrivningar av läkaryrkets funktioner som framgår av rådets direktiv 93/16/EEG av den 5 april 1993 om underlättande av läkares fria rörlighet och ömsesidigt erkännande av deras utbildnings-, examens- och andra behörighetsbevis (EGT L 165, s. 1; svensk specialutgåva, område 6, volym 4, s. 102). I sin dom av den 25 februari 1999 i mål C-349/96, CPP (REG 1999, s. I-973), punkt 18, angav domstolen att tolkningen av de begrepp som anges i sjätte direktivet kan göras med beaktande av begreppens innebörd i andra gemenskapsdirektiv. Enligt Förenade kungarikets regering måste begreppet "sjukvårdande behandling" i den mening som avses i sjätte direktivet i vart fall anses innefatta sådan rådgivning som avses i direktiv 93/16.

33 Enligt nämnda regering finns det ett antal åtgärder som har nära samband med läkaryrket och som ligger mellan läkarbehandling i strikt mening och lämnande av allmänna hälsoråd, men som inte direkt avser behandling av fastställda sjukdomar. Sådana åtgärder utgörs exempelvis av förebyggande läkartjänster, såsom vaccinering och immunisering, olika medicinska åtgärder rörande människors fertilitet och graviditet samt skönhetskirurgi.

34 Förenade kungariket har anfört att det av direktiv 93/16 framgår att en viktig aspekt av förebyggandet av sjukdomar och det allmänna hälsoskyddet består i att regelbundet undersöka personer i syfte att spåra de första tecknen på en sjukdom eller konstatera att några sådana tecken inte föreligger. Det mervärdesskattesystem som är tillämpligt på sådana undersökningar kan rimligen inte variera beroende på deras resultat och på om de leder till en läkarbehandling i egentlig mening eller inte. De ökade kostnader som skulle bli resultatet om tjänsterna omfattades av mervärdesskatteplikt strider dessutom mot det syfte som domstolen har pekat på i punkt 23 i domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Frankrike.

35 Förenade kungariket har vidare undersökt huruvida vissa domar från EG-domstolen som klagandena i målet vid den nationella domstolen har åberopat är relevanta för besvarandet av tolkningsfrågan. Den har anfört att det mål som låg till grund för domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Förenade kungariket inte avsåg tjänster, utan frågan huruvida det undantag från mervärdesskatteplikt som föreskrivs i artikel 13A.1 c i sjätte direktivet omfattade leverans av varor. Den uppräknade läkartjänster som är undantagna från mervärdesskatteplikt enligt nämnda artikel, vilken uppräknade återfinns i punkt 33 i nämnda dom, är dessutom inte uttömmande. När domstolen hänvisade till tjänster som tillhandahålls utanför sjukhus och i en situation av förtroende mellan läkare och patient hade den inte för avsikt att fastställa att konsultationer som faktureras ett sjukhus av en extern läkare som tillhandahållit tjänster där inte kan omfattas av undantaget från mervärdesskatteplikt. Förekomsten av en särskilt hög grad av förtroende mellan läkare

och patient kan inte heller utgöra ett tillämpningskriterium vad gäller undantaget från mervärdesskatteplikt.

36 Förenade kungarikets regering har anfört att domen av den 24 maj 1988 i mål 122/87, kommissionen mot Italien (REG 1988, s. 2685), i vilken domstolen fastställde att det undantag från mervärdesskatteplikt som föreskrivs i artikel 13A.1 c i sjätte direktivet inte omfattar veterinärbehandling, inte innehåller något uttalande om nämnda artikels tillämpningsområde vad gäller människors hälsa. Domen av den 16 september 1997 i mål C-145/96, Von Hoffmann (REG 1997, s. I-4857), som rörde frågan om en skiljedomares tjänster omfattades av mervärdesskatteplikt, innefattade frågor av ett helt annat slag än dem som ställts i förevarande mål.

37 Vad gäller domen i det ovannämnda målet D. har Förenade kungarikets regering hävdad att domstolens avsikt i det målet var att understryka att artikel 13A.1 c i sjätte direktivet avser läkarverksamhet inom området för människors hälsa och att den tjänst som var i fråga i det mål som låg till grund för denna dom inte hade något samband med människors hälsa. Den formulering som används i punkt 18 i nämnda dom skulle kunna innebära att vissa tjänster som utförs dagligen av läkare eller personer verksamma i paramedicinska yrken inte omfattas av det undantag från mervärdesskatteplikt som föreskrivs i bestämmelsen. Nämnda regering anser emellertid att det är föga troligt att domstolen velat fastställa att åtgärder sådana som vaccinering eller rådgivning i syfte att förebygga sjukdomar, samt sådant hälsoskydd som avses i ingressen till direktiv 93/16, inte omfattas av undantaget från mervärdesskatteplikt.

38 Nämnda regering har anfört att den verksamhet som är i fråga i målet vid den nationella domstolen i vart fall, i motsats till den verksamhet som var i fråga i det mål som låg till grund för domen i det ovannämnda målet D., avser diagnostisering av sjukdomar eller hälsoproblem. I punkt 18 i nämnda dom bekräftas att läkardiagnoser omfattas av det undantag från mervärdesskatteplikt som anges i artikel 13A.1 c i sjätte direktivet.

39 Förenade kungarikets regering har gjort gällande att all den verksamhet som beskrivs i beslutet om hänskjutande förutsätter en diagnos som en läkare ställer i syfte att den skall kommuniceras till en tredje man, sådan som en arbetsgivare eller ett försäkringsbolag, på uppdrag antingen av denne tredje man eller av patienten själv. I tolkningsfrågan anges dessutom att vissa åtgärder inte kräver en fysisk undersökning av patienten, utan endast att journalanteckningar konsulteras. Förenade kungarikets regering har hävdad att undantaget från mervärdesskatteplikt måste omfatta all användning av läkarkompetens, eftersom upprättandet av utlåtandet med diagnosen inte kan skiljas från undersökningen av personen eller konsultationen av journalanteckningar om personens hälsotillstånd.

40 Nämnda regering har även hävdad att kriteriet avseende skälen till att en diagnos har begärts inte gör det möjligt att uppställa en rimlig och användbar skillnad mellan tjänster som omfattas av undantaget från mervärdesskatteplikt och tjänster som inte gör det. Det skulle vara klart orättvist om den skattemässiga behandlingen varierade på grundval av antingen resultatet av läkarundersökningen eller av skälen till att undersökningen har begärts. Det är av allmänt intresse att personer inte avskräcks från att delta i exempelvis program för att spåra cancer. Att låta sådan verksamhet omfattas av mervärdesskatteplikt på grund av att den undersökta personen hade god hälsa skulle strida mot ändamålet med det aktuella undantaget från mervärdesskatteplikt.

41 Frågan om vem som begär tjänsten kan enligt Förenade kungarikets regering inte heller ha någon inverkan på vilka skatteregler som är tillämpliga på läkarvården. Nämnda regering har anfört att föräldrar ofta begär att deras barn skall erhålla läkarvård, och att arbetsgivare erbjuder sin personal läkartjänster, särskilt i form av läkarbesök. Det finns inte någon anledning att låta dessa tjänster omfattas av mervärdesskatteplikten på grund av att de har begärts av en annan person än patienten. Dessutom kan varje skillnad i behandling av detta slag lätt kringgås.

42 Förenade kungariket har vidare understrukit det förhållandet att även om flera av de undantag från skatteplikt som föreskrivs i artikel 13A och 13B i sjätte direktivet beror på vem som tillhandahåller eller mottar varorna eller tjänsterna, innehåller artikel 13A.1 c i

samma direktiv inte något villkor rörande mottagaren av tjänstens identitet. Domstolen har tidigare ansett att några begränsningar rörande identiteten hos den som tillhandahåller eller mottar en tjänst som omfattas av ett undantag från mervärdesskatteplikt inte kan uppställas när några sådana begränsningar inte föreskrivs i de relevanta bestämmelserna om undantag (dom av den 27 oktober 1993 i mål C-281/91, Muys' en De Winter's Bouw- en Aannemingsbedrijf, REG 1993, s. I-5405, punkt 13, och av den 5 juni 1997 i mål C-2/95, SDC, REG 1997, s. I-3017, punkt 32).

43 Förenade kungarikets regering har anfört att den naturliga karaktären hos en tjänst som omfattas av tillämpningsområdet för artikel 13A.1 c i sjätte direktivet inte ändras beroende på vem som begär den. Enligt nämnda regering innebär ett påstående om att bestämmelsen endast är tillämplig på tjänster som begärs av patienten själv att "undantaget från skatteplikt [inskränks] på ett sätt som saknar stöd i lydelsen av bestämmelsen i fråga", enligt den formulering som användes av domstolen i punkt 56 i domen i det ovannämnda målet SDC.

44 Kommissionen har delvis anslutit sig till de argument som Commissioners of Customs & Excise har framfört i den nationella domstolen och delvis till de argument som klagandena i den nationella domstolen har anfört. Efter att ha erinrat om domstolens rättspraxis rörande tolkningen av de undantag som föreskrivs i artikel 13 i sjätte direktivet, och särskilt rörande artikel 13A.1 c, har kommissionen medgett att identiteten hos den person som begär en läkartjänst inte är avgörande för hur denna tjänst skall bedömas skattemässigt. Kommissionen har däremot bestritt att tillämpningen av medicinsk kunskap är av sådan betydelse som Commissioners of Customs & Excise har gjort gällande. I likhet med klagandena i den nationella domstolen anser kommissionen att begreppet "sjukvårdande behandling" är mer restriktivt än begreppet utövande av läkaryrket i allmänhet. Direktiv 93/16 kan därför inte på något sätt användas för att besvara tolkningsfrågan.

45 Kommissionen har anfört att läkare inte omfattas av något allmänt undantag från mervärdesskatteplikt och att de i princip omfattas av skatteplikt enligt artikel 4.2 i sjätte direktivet på samma sätt som andra utövare av fria yrken som tillhandahåller tjänster. Det är endast "sjukvårdande behandling" som omfattas av ett undantag från mervärdesskatteplikt. Kommissionen har anfört att den nationella domstolen hade fog för att i sitt interimistiska beslut ange att "sjukvårdande behandling" utgör tillhandahållanden av tjänster som sker inom ramen för "en relation mellan läkaren och patienten som i allmänhet grundar sig på nämnda patients fysiska och psykologiska hälsa". Denna definition ligger i linje med begreppet "terapeutiskt syfte", som har använts i domstolens rättspraxis.

46 Mot bakgrund av dessa kriterier anser kommissionen att läkarundersökningar och upprättande av utlåtanden som syftar till att bedöma hälsotillståndet hos en person som påstås ha drabbats av en personskada eller en medicinsk felbehandling inte utgör tjänster avseende sjukvårdande behandling, i vart fall när den som tillhandahåller tjänsterna inte är den berörda personens vanliga läkare. Sådana undersökningar syftar snarare till att fastställa skadans ursprung och storlek. De har inte något direkt samband med den medicinska behandlingen av de skador som vållats. Följaktligen har en beskattning av sådana tjänster inte någon negativ inverkan på tillgången till hälsovård.

47 Enligt kommissionen är samma resonemang tillämpligt på utfärdande av intyg om exempelvis förmåga att resa eller intyg om hälsotillståndet för en person, i syfte att till exempel bevilja en krigspension. Sådana tjänster har inte något samband med behandlingen av ett patologiskt tillstånd och innebär inte heller att hälsoråd lämnas. Kommissionen har i detta avseende anfört att Commissioners of Customs & Excise har medgett att utfärdandet av vissa typer av intyg utgör en tjänst som omfattas av mervärdesskatteplikt.

48 Kommissionen har emellertid medgett att intyg om förmåga att resa eller att utöva en sport i vissa fall utfärdas av den berörda personens vanliga läkare, inom ramen för en rutinundersökning, en regelbunden läkarundersökning eller vård som vanligen ges den

berörda personen. Mot denna bakgrund har kommissionen gjort gällande att utfärdandet av ett läkarintyg måste anses som helt accessoriskt i förhållande till det huvudsakliga målet med den tillhandahållna tjänsten, som är att ge patienten vård. Även om det inte tycks som om den verksamhet som Peter d'Ambrumenil bedriver, såsom den beskrivs i beslutet om hänskjutande, uppfyller dessa villkor, ankommer det på den nationella domstolen att bedöma dessa faktiska omständigheter.

49 Vad gäller läkarundersökningar, blodprov och andra prov som tas på arbetsgivares eller försäkringsbolags begäran, har kommissionen gjort gällande att tjänster av denna art, som ingår i arbetsgivarens eller försäkringsbolagets beslutsunderlag, måste anses omfattas av mervärdesskatteplikt, särskilt när tjänsterna utförs av en läkare som utsetts av nämnda beslutsfattare. Dessa tjänster syftar nämligen inte till att förbättra den vård som ges till den berörda personen och det förhållandet att de omfattas av mervärdesskatteplikt försämrar inte tillgången till vård.

50 Även om det står den berörda personen fritt att låta den egna läkaren göra dessa undersökningar, har kommissionen däremot inte uteslutit att de kan anses utgöra del av den vård som vanligen ges nämnda person.

51 Vad gäller regelbundna läkarundersökningar som genomförs på uppdrag av en arbetsgivare eller ett försäkringsbolag har kommissionen gjort gällande att dessa främjar den medicinska uppföljningen av de berörda personerna. Även om sådana kontroller genomförs i arbetsgivarens eller försäkringsbolagets intresse har de således ett terapeutiskt ändamål och omfattas av tillämpningsområdet för artikel 13A.1 c i sjätte direktivet. Nämnda kontroller, liksom blodprov och andra prov som tas i samband med kontrollerna, gör det möjligt för de berörda personerna att diskutera sitt hälsotillstånd med läkaren och erhålla de råd som är nödvändiga. Inom denna ram uppstår därvid en relation mellan läkaren och den berörda personen, som inte nödvändigtvis skulle finnas vid undersökningar som begärts endast i syfte att fastställa om en person är lämplig för en tjänst eller för att uppskatta en risk som skall täckas.

Domstolens svar

52 Enligt domstolens rättspraxis skall de undantag från den skatteplikt som avses i artikel 13 i sjätte direktivet tolkas restriktivt, eftersom de utgör undantag från den allmänna principen om att mervärdesskatt skall tas ut på alla tjänster som en skattskyldig tillhandahåller mot vederlag (se bland annat domen i det ovannämnda målet SDC, punkt 20, och dom av den 10 september 2002 i mål C-141/00, Kügler, REG 2002, s. I-6833, punkt 28).

Nämnda undantag från skatteplikt är självständiga gemenskapsrättsliga begrepp som syftar till att förhindra att medlemsstaterna tillämpar mervärdesskattesystemet på olika sätt (dom i de ovannämnda målen CPP, punkt 15, och kommissionen mot Frankrike, punkt 21).

53 Såsom kommissionen med rätta har anfört innebär artikel 13A.1 c i sjätte direktivet inte att samtliga de tjänster som kan tillhandahållas inom ramen för läkaryrket och paramedicinska yrken är undantagna från mervärdesskatteplikt, utan endast "sjukvårdande behandling", vilket utgör ett självständigt gemenskapsrättsligt begrepp. Härav följer att de tjänster som tillhandahålls inom ramen för utövandet av dessa yrken fortfarande omfattas av den allmänna regeln om mervärdesskatteplikt som finns i artikel 2.1 i sjätte direktivet, såvida de inte motsvarar begreppet "sjukvårdande behandling" eller något annat begrepp i en bestämmelse om undantag från skatteplikt i nämnda direktiv.

54 Även om också andra tjänster som tillhandahålls av läkare kan vara av allmänintresse, framgår det nämligen av domstolens rättspraxis att artikel 13A i sjätte direktivet inte innebär att alla verksamheter av allmänintresse är undantagna från mervärdesskatteplikt, utan endast sådana verksamheter som beskrivs mycket noggrant i denna bestämmelse (dom av den 12 november 1998 i mål C-149/97, Institute of the Motor Industry, REG 1998, s. I-7053, punkt 18, och i det ovannämnda målet D., punkt 20).

55 Följaktligen kan det av Förenade kungarikets regerings argument, som syftar till att utöka tillämpningsområdet för det undantag från mervärdesskatteplikt som föreskrivs i artikel 13A.1 c i sjätte direktivet till all den verksamhet som normalt omfattas av en läkares arbete och som direktiv 93/16 hänvisar till, inte vinna framgång. De syften som eftersträvas

med sistnämnda direktiv, närmare bestämt att underlätta läkares fria rörlighet och ömsesidigt erkännande av deras utbildnings-, examens- och andra behörighetsintyg, kräver att läkares verksamhet däri beskrivs på så sätt att all deras verksamhet i de olika medlemsstaterna täcks, medan definitionen av den verksamhet som omfattas av nämnda undantag från mervärdesskatteplikt, som utgör ett undantag från principen om mervärdesskatteplikt, skall göras med hänsyn till andra syften.

56 Det skall dessutom erinras om att det förhållandet, att samma personer samtidigt kan tillhandahålla tjänster som är undantagna från mervärdesskatteplikt och tjänster som omfattas av mervärdesskatteplikt, inte utgör en onormal situation inom det avdragssystem som har införts genom sjätte direktivet, eftersom detta fall särskilt regleras i artiklarna 17.5 och 19 i direktivet.

57 Vad gäller begreppet ”sjukvårdande behandling” har domstolen i punkt 18 i sin dom i det ovannämnda målet D. redan funnit att detta begrepp inte kan tolkas på så sätt att det innefattar läkartjänster som tillhandahålls i ett annat syfte än att ställa diagnos, ge vård och i möjlig mån bota sjukdomar och hälsoproblem, och den har bekräftat detta synsätt i punkt 38 i sin dom i det ovannämnda målet Kügler.

58 Även om det framgår av denna rättspraxis att ”sjukvårdande behandling” måste ha ett terapeutiskt syfte, följer det inte med nödvändighet av detta att en tjänsts terapeutiska syfte måste tolkas på ett särskilt restriktivt sätt (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Frankrike, punkt 23). Det framgår nämligen av punkt 40 i domen i det ovannämnda målet Kügler att läkartjänster som tillhandahålls i preventivt syfte kan omfattas av ett undantag från mervärdesskatteplikt enligt artikel 13A.1 c i sjätte direktivet. Även i de fall det visar sig att de personer som utgör föremål för undersökningar eller andra läkartjänster av preventiv art inte lider av någon sjukdom eller något hälsoproblem, är det förenligt med ändamålet att minska kostnaderna för hälsovården, som är gemensamt för det undantag som föreskrivs i artikel 13.1 b i sjätte direktivet och det som föreskrivs i artikel 13.1 c, att låta dessa tjänster omfattas av begreppet ”sjukvårdande behandling” (se domarna i de ovannämnda målen kommissionen mot Frankrike, punkt 23, och Kügler, punkt 29).

59 De läkartjänster som tillhandahålls i ett annat syfte än att skydda – vilket begrepp innefattar att bevara och återställa – hälsan hos personer kan däremot enligt domstolens rättspraxis inte omfattas av det undantag från mervärdesskatteplikt som föreskrivs i artikel 13A.1 c i sjätte direktivet. Det skall påpekas att det förhållandet att dessa tjänster omfattas av mervärdesskatt inte, med hänsyn till tjänsternas syfte, strider mot ändamålet att minska kostnaderna för hälsovården och att göra denna mer tillgänglig för enskilda.

60 Såsom generaladvokaten med rätta har påpekat i punkterna 66–68 i sitt förslag till avgörande är det en läkartjänsts syfte som är avgörande för om den skall undantas från mervärdesskatteplikt. Om en läkartjänst tillhandahålls i ett sammanhang som gör det möjligt att konstatera att dess huvudsakliga syfte inte är att skydda – vilket begrepp även innefattar att bevara och återställa – hälsan, utan snarare att tillhandahålla ett utlåtande som är nödvändigt för att ett beslut som har rättsverkningar skall kunna fattas, är det undantag från mervärdesskatteplikt som föreskrivs i artikel 13A.1 c i sjätte direktivet inte tillämpligt på denna tjänst.

61 När en tjänst består i att upprätta ett sakkunnigutlåtande står det nämligen klart att det huvudsakliga syftet med en sådan tjänst inte är att skydda – vilket begrepp innefattar att bevara och återställa – hälsan hos den person som utlåtandet avser, även om tillhållandet av denna tjänst innebär att den som tillhandahåller tjänsten måste använda sig av sin medicinska kompetens och tjänsten kan innefatta åtgärder som är typiska för läkaryrket, såsom en fysisk undersökning av patienten eller en analys av hans medicinska historia. En sådan tjänst, som har till syfte att få fram ett svar på de frågor som har ställts i samband med begäran om sakkunnigutlåtande, tillhandahålls i syfte att göra det möjligt för en tredje man att fatta ett beslut som har rättsverkningar för den berörda personen eller för andra personer. Även om det är riktigt att ett medicinskt sakkunnigutlåtande även kan begäras av den berörda personen själv och att utlåtandet indirekt kan bidra till att skydda den berörda

personens hälsa, på så vis att ett nytt hälsoproblem upptäcks eller en tidigare diagnos ändras, är det huvudsakliga syftet med alla tjänster av denna art att uppfylla ett lagstadgat eller avtalat villkor som föreskrivs inom ramen för en tredje mans beslutsunderlag. En sådan tjänst kan således inte omfattas av det undantag från mervärdesskatteplikt som föreskrivs i artikel 13A.1 c i sjätte direktivet.

62 Härav följer att tillhandahållande av sådana tjänster som beskrivs under punkterna d–h i tolkningsfrågan inte utgör ”sjukvårdande behandling” i den mening som avses i artikel 13A.1 c i sjätte direktivet, även om de har tillhandahållits inom ramen för utövandet av läkaryrket. Ändamålet med dessa tjänster är nämligen att sakkunnigutlåtanden rörande en persons hälsa och särskilt de skador eller brister som denna person har drabbats av skall upprättas inom ramen för handläggningen av en förvaltningsrättslig ansökan, såsom en begäran om en krigspension, eller för en talan om skadestånd i domstol, såsom ett yrkande om skadestånd jämte ränta på grund av en medicinsk felbehandling.

63 Vad gäller de tjänster som består i att upprätta hälsointyg, exempelvis sådana intyg om förmåga att resa som avses under c i tolkningsfrågan, måste det sammanhang inom vilket dessa tjänster tillhandahålls beaktas för att det huvudsakliga syftet med dem skall kunna fastställas.

64 När fråga är om hälsointyg som måste uppvisas för en tredje man för att den berörda personen skall kunna utöva en särskild yrkesverksamhet eller bedriva viss verksamhet som kräver god fysik, är det huvudsakliga syftet med den tjänst som tillhandahålls av läkaren att tillhandahålla nämnda tredje man fakta som är nödvändiga för att den skall kunna fatta beslut. Dessa läkartjänster syftar inte i huvudsak till att skydda hälsan hos personer som vill utöva viss verksamhet och kan således inte vara undantagna från mervärdesskatteplikt med stöd av artikel 13A.1 c i sjätte direktivet.

65 När upprättandet av ett intyg om fysisk hälsa syftar till att visa en tredje man att en persons hälsotillstånd gör det nödvändigt att begränsa hans verksamhet eller kräver att denna verksamhet bedrivs under särskilda villkor, kan det dock anses att det huvudsakliga ändamålet med tjänsten är att skydda den berörda personens hälsa. Det undantag från mervärdesskatteplikt som föreskrivs i artikel 13A.1 c i sjätte direktivet kan således vara tillämpligt på en sådan tjänst.

66 Överväganden som är analoga med dem som redovisats i punkterna 63–65 i förevarande dom är giltiga vad gäller de tjänster som beskrivs under a och b i tolkningsfrågan. När läkarundersökningar genomförs, och blodprov eller andra kroppsliga prov tas i syfte att göra det möjligt för en arbetsgivare att fatta beslut om anställning eller om de arbetsuppgifter som en arbetstagare skall utföra, eller göra det möjligt för ett försäkringsbolag att fastställa den premie som skall begäras från en försäkringstagare, syftar de ifrågavarande tjänsterna i huvudsak till att tillhandahålla denna arbetstagare eller detta försäkringsbolag fakta som påverkar deras beslut. Sådana tjänster avser således inte sådan ”sjukvårdande behandling” som är undantagen från mervärdesskatteplikt enligt artikel 13A.1 c i sjätte direktivet.

67 Sådana regelbundna läkarundersökningar som föreskrivs av vissa arbetsgivare och försäkringsbolag kan däremot uppfylla villkoren enligt artikel 13A.1 c i sjätte direktivet, förutsatt att dessa kontroller i huvudsak syftar till att göra det möjligt att förebygga och spåra sjukdomar samt att följa upp arbetstagares eller försäkringstagares hälsotillstånd. Det förhållandet att sådana läkarundersökningar äger rum på uppdrag av tredje man och även kan användas i arbetstagarnas eller försäkringsbolagens eget intresse utgör inte hinder för att anse att nämnda undersökningar har hälsoskydd som huvudsakligt syfte.

68 Med hänsyn till det ovanstående skall tolkningsfrågan besvaras på så sätt att artikel 13A.1 c i sjätte direktivet skall tolkas så, att det undantag från mervärdesskatteplikt som föreskrivs i den bestämmelsen är tillämpligt på läkartjänster som består i att:
–genomföra läkarundersökningar av enskilda på uppdrag av arbetsgivare eller försäkringsbolag,

– genomföra blodprov eller andra kroppsliga prover för att undersöka förekomsten av virus, infektioner eller andra sjukdomar, på uppdrag av arbetsgivare eller försäkringsbolag, eller
– utfärda hälsointyg, exempelvis intyg om förmåga att resa,

när dessa tjänster i huvudsak har till syfte att skydda den berörda personens hälsa.

69 Nämnda undantag från skatteplikt är inte tillämpligt på följande tjänster som tillhandahålls inom ramen för utövandet av läkaryrket:

– utfärdande av läkarintyg i samband med beviljande av en krigspension,

– genomförande av läkarundersökningar i syfte att upprätta ett medicinskt sakkunnigutlåtande i frågor om skadeståndsansvar och bedömning av den skada som vållats enskilda som överväger att väcka talan i domstol om skadestånd för personskada,

– upprättande av läkarutlåtanden till följd av sådana undersökningar som avses i föregående strecksats samt upprättande av läkarutlåtanden på grundval av journalanteckningar, utan att någon läkarundersökning genomförs,

– genomförande av läkarundersökningar i syfte att upprätta sakkunnigutlåtanden från läkare i frågor om medicinsk felbehandling på uppdrag av personer som överväger att väcka talan i domstol,

– upprättande av läkarutlåtanden till följd av sådana undersökningar som avses i föregående strecksats samt upprättande av läkarutlåtanden på grundval av journalanteckningar, utan att någon läkarundersökning genomförs.

Rättegångskostnader

70 De kostnader som har förorsakats Förenade kungarikets regering och kommissionen, vilka har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

– angående den fråga som genom beslut av den 6 juni 2001 har ställts av VAT and Duties Tribunal, London – följande dom:

1) Artikel 13A.1 c i sjätte direktivet skall tolkas så, att det undantag från

mervärdesskatteplikt som föreskrivs i den bestämmelsen är tillämpligt på läkartjänster som består i att:

– genomföra läkarundersökningar av enskilda på uppdrag av arbetsgivare eller försäkringsbolag,

– genomföra blodprov eller andra kroppsliga prover för att undersöka förekomsten av virus, infektioner eller andra sjukdomar, på uppdrag av arbetsgivare eller försäkringsbolag, eller

– utfärda hälsointyg, exempelvis intyg om förmåga att resa,

– när dessa tjänster i huvudsak har till syfte att skydda den berörda personens hälsa.

2) Nämnda undantag från skatteplikt är inte tillämpligt på följande tjänster som tillhandahålls inom ramen för utövandet av läkaryrket:

– utfärdande av läkarintyg i samband med beviljande av en krigspension,

– genomförande av läkarundersökningar i syfte att upprätta ett medicinskt sakkunnigutlåtande i frågor om skadeståndsansvar och bedömning av den skada som vållats enskilda som överväger att väcka talan i domstol om skadestånd för personskada,

– upprättande av läkarutlåtanden till följd av sådana undersökningar som avses i föregående strecksats samt upprättande av läkarutlåtanden på grundval av journalanteckningar, utan att någon läkarundersökning genomförs,

– genomförande av läkarundersökningar i syfte att upprätta sakkunnigutlåtanden från läkare i frågor om medicinsk felbehandling på uppdrag av personer som överväger att väcka talan i domstol,

– upprättande av läkarutlåtanden till följd av sådana undersökningar som avses i föregående strecksats samt upprättande av läkarutlåtanden på grundval av journalanteckningar, utan att någon läkarundersökning genomförs.

Rosas

Edward

La Pergola

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 20 november 2003.

R. Grass

V. Skouris

Justitiesekreterare

Ordförande

1 – Rättegångsspråk: engelska.